

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

20 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Cobzac Elena și Țurcan Anatolie

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Druță Boris în numele inculpatului Catana Ion, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 18 aprilie 2019 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 iunie 2019, în cauza penală privind-l pe

Catana Ion XXXXX, născut la xxxxx,
originar și locuitor al XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 07.09.2018 - 18.04.2019;
2. Instanța de apel : 22.05.2019 - 18.06.2019;
3. Instanța de recurs ordinar : 09.08.2019 - 20.11.2019.

Asupra admisibilității recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 18 aprilie 2019, Catana Ion a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(4) Cod penal și în baza acestei Legi, a fost condamnat la pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 1050 (una mie cincizeci) unități convenționale, echivalent a 52500 (cincizeci și două mii cinci sute) lei.

Solicitarea procurorului de a încasa cheltuielile de judecată din contul inculpatului a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut că, inculpatul Catana Ion la 08 iulie 2018, în jurul orelor 02:20, neposedînd permis de conducere și deplasîndu-se pe o stradă din s. Mateuți, r-nul Rezina, cu motocicletă de model II Planeta cu n/î XXXXX, a fost stopat de către inspectorul de patrulare a plutonului Rezina-Șoldănești a batalionului nr. 3 a INP a IGP a MAI, Costin Radu, pentru deplasare neuniformă. În timpul discuției cu șoferul Catana Ion, de la acesta s-a simțit miros de alcool și fiindu-i propus să fie supus testării alcoolscopice prin intermediul alcooltestului Drager întru stabilirea concentrației de alcool în aerul expirat, acesta a refuzat categoric trecerea testării alcoolscopice.

3. Nefiind de acord cu sentința primei instanțe, fără a contesta vinovăția sa, inculpatul Catana Ion a declarat apel, prin care a solicitat casarea sentinței Judecătoreiei Orhei, sediul Rezina din 18 aprilie 2019 în ceea ce privește aplicarea pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care față de inculpat să fie aplicată o pedeapsă minimă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității.

Apelantul a considerat că pedeapsa aplicată în privința lui sub formă de amendă este una disproporționată, instanța la individualizarea pedepsei urma să țină cont de situația financiară și familială grea a inculpatului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 iunie 2019, a fost respins ca nefondat apelul inculpatului Catana Ion, cu menținerea hotărârii atacate fără modificări.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că la pronunțarea sentinței, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a tras concluzia că inculpatul a săvârșit anume infracțiunea imputată.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Astfel, necătând la faptul, că inculpatul Catana Ion, în cadrul examinării cauzei în instanța de fond, nu și-a recunoscut vina pe deplin, vinovăția lui de comiterea infracțiunii imputate se dovedește integral de următoarea sistemă de probe, care sunt pertinente, concludente, utile și veridice și coroborează între ele, cum ar fi: declarațiile martorului Costin Radu, martorului Rudi Oleg, martorului Cazac Ghenadie, inculpatului Catana Ion.

În cadrul instanței de apel inculpatul Catana Ion și-a recunoscut pe deplin vina în cele săvârșite.

Colegiul penal a constatat cu certitudine că Catana Ion a comis infracțiunea imputată lui prevăzută la art.264¹ alin.(4) Cod penal, după indicii calificativi, *„refuzul și împotrivirea conducătorului mijlocului de transport de la testarea alcoolscoptică, acțiune săvârșită de o persoană care nu deține permis de conducere”*.

Totodată, Colegiul penal a reiterat faptul că inculpatul Catana Ion, în apelul declarat nu contestă vinovăția sa, însă dânsul nu este de acord cu pedeapsa numită în privința lui de către instanța de fond.

Astfel, Colegiul penal a considerat că instanța de judecată a ținut cont, la stabilirea categoriei și a măsurii de pedeapsă inculpatului, de toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, aplicându-i o pedeapsă corectă, echitabilă și legală, și anume: de caracterul prejudiciabil al infracțiunii - că este mai puțin gravă, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării lui, de persoana inculpatului, că este fără antecedente penale.

Prin urmare, în privința inculpatului Catana Ion, corect a fost numită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 1050 (una mie cincizeci) unități convenționale,

cea ce este perfect proporțional cu faptele comise deoarece, potrivit art.62 alin.(1) Cod penal, pedeapsa amenzii este mai blândă decât munca neremunerată în folosul comunității, de aceea instanța de fond corect a dispus aplicarea în privința acestuia a unei pedepse sub formă de amendă, or, potrivit prevederilor art. 61 alin.(2) Cod penal pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Mai mult, Colegiul penal a menționat și faptul că în cazul în care ar admite apelul și ar aplica pedeapsa solicitată: munca neremunerată în folosul comunității, ar înrăutăți situația apelantului în propriul apel, fapt ce este stric interzis prin prevederile art. 410 Cod de procedură penală.

Colegiul penal a reținut că, potrivit pct. 1 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.8 din 11.11.2013 cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale, prin criteriile de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele de care instanța de judecată este obligată să se conducă în procesul stabilirii pedepsei și la aplicarea ei persoanei vinovate de săvârșirea infracțiunii. Individualizarea pedepsei constă în obligațiunea instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și a pedepsei penale. Pedeapsa este echitabilă, când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

Ca urmare, instanța de apel a menționat că pedeapsa penală este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane. Or, practica judiciară demonstrează că, o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

Legalitatea pedepsei impune instanței obligația de a stabili pedeapsa în limitele fixate în Partea Specială și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții Generale a Codului penal.

Iar individualizarea pedepsei constă în obligația instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului, necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și pedepsei penale.

Ca concluzie asupra celor etalate, instanța de apel a remarcat că la individualizarea pedepsei, instanța de fond a ținut cont de cele trei principii care urmează a sta la baza individualizării pedepsei, sancțiunea aplicată inculpatului Catana Ion, fiind legală, echitabilă și individualizată.

Astfel, Colegiul penal a conchis că această pedeapsă este legală și întemeiată. proporțională faptelor comise, cât și circumstanțelor reale și personale, corect constatate de către instanța de fond, sentința fiind legală și întemeiată.

5. Împotriva hotărîrilor judecătorești a declarat recurs ordinar avocatul Druță Boris în numele inculpatului Catana Ion, prin care indicînd temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 10), 12) Cod de procedură penală, a solicitat casarea hotărîrilor atacate, stabilindu-i lui Catana Ion o pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității.

În motivarea cererii de recurs recurentul a indicat următoarele motive :

- Catană I. nu și-a recunoscut vinovăția. A declarat că la 8.07.2018 aflîndu-se în barul din sat, a fost avertizat pe nedrept de către săteanul Ghenadie și cet. Calugher Andrian. Cînd a ieșit afară din bar, colaboratorii de poliție i-au aplicat lovituri cu pumnul, apoi forțat l-au urcat în mașina poliției, ducîndu-l la ER Rezina unde l-au silit să semneze niște acte, însă dînsul a refuzat s-o facă. A refuzat să treacă testarea alcoolică, deoarece el a explicat că motocicletă personală, care se afla rezemată de gard în sat, el a condus-o doar pînă a veni la bar și nu servise alcool. El nu a dorit să treacă testul Drager, fiindcă deja servise alcool și nu exista nici o legătură cauzală dintre conducerea motocicletei și starea lui reală, cînd deja fusese adus cu forța la poliție. Ulterior Catana I. a recunoscut faptul că este vinovat, dar nu este de acord cu pedeapsa numită în privința lui de către instanța de fond;

- instanța de apel, fără a analiza suficient faptele reale petrecute în ziua de 08.07.2019, i-a aplicat o pedeapsă exagerat de aspră, prevăzută de art. 264¹ alin.(4) Cod penal sub formă de amendă în mărime de 1050 (una mie cincizeci) unități convenționale, echivalent la ziua pronunțării cu suma de 52 500 (cincizeci și două mii cinci sute) lei. S-a neglijat situația materială precară a lui Catana I. confirmată de către administrația Primăriei satului Mateuți nr.74 din 30.04.2019, care menționează că dînsul: „... nu este angajat în câmpul muncii, nu beneficiază de un venit stabil lunar, anterior a deținut grad de invaliditate, nu primește careva alocații sociale ... are la întreținere copil minor (a. n. 22.02.2011) pentru care s-a declarat stabilirea paternității din 2012”;

- toate-aceste momente demonstrează cu certitudine că realizarea condițiilor expuse în sentința de condamnare este de el apriori irealizabilă. Statutul lui social, în raport cu coșul minim de consum în Republica Moldova, îl pune pe Catana Ion într-o situație nefastă:

- apărarea susține că apelul lui Catana I. a fost corect formulat, convingător, întemeiat pe probe concludente, care avea oportunitatea de a fi integral admis, parțial casînd sentința judecătorei Orhei, sediul Rezina din 18 aprilie 2019 cu aplicarea față de Catana Ion a unei pedepse în formă de muncă neremunerată în folosul comunității. Așa cum dînsul a solicitat ulterior, chiar dacă conform gradului de pedeapsă al normei de drept (art.264¹ alin.(4) Cod penal) o consideră ca pedeapsă mai aspră. Pentru un cetățean aflat în localitate rurală, lipsit de loc de muncă, venit constant, această pedeapsă este reală și posibilă de realizat;

- în procesul soluționării cazului, față de Catana Ion au încălcat principiul echității, care conform articolului 427 din Codul de procedură penală (cu modificările din 2018), servește temei pentru recurs ordinar, și anume:

- s-a aplicat o pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale - pct. 10;
- faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită - pct. 12;

- instanța de apel și prima instanță nu au luat în considerație temeiul art. 413, alin.(1), (3), (4), art.414 Cod de procedură penală, nu au acordat deplină eficiență a prevederilor articolelor 7, 61, 72, 75 Cod penal pentru a emite în privința lui Catana Ion o sentință echitabilă.

6. Pe marginea recursului declarat, procurorul a depus referință, prin care a solicitat inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat din motiv că pedeapsa stabilită inculpatului Catana Ion este legală și întemeiată, proporțională faptei comise, cât și circumstanțelor reale și personale, corect constatate de instanța de fond și menținută de instanța de apel.

7. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, ținînd cont de opinia procurorului expusă în referință, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, recursul împotriva deciziilor pronunțate de instanțele de apel se declară în termen de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recurs ordinar în termen.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs ordinar examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate de recurent.

Recurentul în textul recursului invocă prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10), 12) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul cînd au fost aplicate pedepse individualizate contrar prevederilor legale și faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Verificînd legalitatea hotărîrii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că temeiurile invocate de recurent nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, invocînd în acest context următoarele.

Din textul recursului rezultă că recurentul critică pedeapsa, temei ce se încadrează la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, în sensul că s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

În acest sens, Colegiul penal menționează că temeiul de recurs prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, nu s-a confirmat în prezenta cauză, întrucât prima instanță i-a aplicat inculpatului Catana Ion în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal, o pedeapsă echitabilă și în limitele Legii penale.

Potrivit prevederilor art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și respectiv la rândul său are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

Totodată, conform prevederilor art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

În acest context, Colegiul penal consideră că la aplicarea pedepsei inculpatului Catana Ion pentru infracțiunea comisă, instanța de apel a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal, ținând cont de personalitatea inculpatului, anterior nu a fost judecat, săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave, de persoana inculpatului, a comis infracțiunea fiind în stare de ebrietate, de comportamentul acestuia de pînă la comiterea infracțiunii și după aceea, astfel, corect a ajuns la concluzia, că scopul restabilirii echității sociale, educativ și preventiv al pedepsei în cazul lui Catana Ion poate fi atins prin stabilirea pedepsei, cu aplicarea pedepsei sub formă de amendă în mărime de 1050 unități convenționale, echivalent a 52500 lei, aceasta fiind una în măsură să asigure realizarea scopului legii penale, și anume restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane, luîndu-se în considerație toate circumstanțele pe caz.

Prin urmare, instanța de apel just a reținut că în privința inculpatului Catana Ion, corect a fost numită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 1050 (una mie cincizeci) unități convenționale, ceea ce este perfect proporțional cu faptele comise deoarece, potrivit art.62 alin.(1) Cod penal, pedeapsa amenzii este mai blândă decât munca neremunerată în folosul comunității, de aceea instanța de fond corect a dispus aplicarea în privința acestuia a unei pedepse sub formă de amendă, or, potrivit prevederilor art. 61 alin.(2) Cod penal pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

Mai mult, Colegiul penal corect a menționat faptul că în cazul în care ar admite apelul și ar aplica pedeapsa solicitată de inculpat - munca neremunerată în folosul comunității, ar înrăutăți situația apelantului în propriul apel, fapt ce este susținut și însușit și de către instanța de recurs ordinar.

Cu referire la pct.12) alin.(1) al art.427 Cod de procedură penală, invocat de avocatul Druță Boris, instanța de recurs relevă că, acesta invocă că faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, fără a specifica la care normă trebuia încadrată corect fapta săvârșită de inculpatul Catana Ion.

Totodată instanța de recurs reține că recurentul indică temei de casare a hotărârii instanței de apel, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, însă fără a fi descrise pe larg și la concret cu ce anume nu este de acord.

Colegiul penal constată, că lecturînd textul deciziei instanței de apel, se observă că decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată, în legătură cu ce nu se constată prezența temeiului prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală.

În susținerea soluției adoptate de către prima instanță, menținută de către instanța de apel, Colegiul penal menționează că, este corectă concluzia primei instanțe privind determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite de inculpatul Catana Ion și semnele componenței de infracțiune în baza art.264¹ alin.(4) Cod penal, după indicii calificativi: *„refuzul și împotrivirea conducătorului mijlocului de transport de la testarea alcoolscoptică, acțiune săvârșită de o persoană care nu deține permis de conducere”*.

În concluzie, Colegiul penal conchide că temeiurile indicate de avocatul Druță Boris în numele inculpatului Catana Ion nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei adoptate pe caz și potrivit legii, se impune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Druță Boris în numele inculpatului Catana Ion, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 iunie 2019, în cauza penală privindu-l pe **Catana Ion XXXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **20 decembrie 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Cobzac Elena

Țurcan Anatolie